

26 **In Nativitate Domini,**
in ira mea, si introibunt in requiem
meam.

Christus natus est nobis:
venite adoramus.

Gloria Patri, & Filio, & Spiritui
sancto. **S**icut erat in principio &
nunc, & semper, & in secula secu-
lorum. Amen.

Venite adoramus.

Christus natus est nobis:
venite adoramus.

Hymnus.

Jesu Redemptor omnium,
Quem lucis ante originem
Parem Paternae gloriae
Pater supremus edidit.

Tu lumen, & splendor Patris,
Tu spes perennis omnium,
Intende quas fundunt preces
Tui per orbem servuli.

Memento rerum Conditor,
Nostri quod olim corporis,
Sacra ab albo Virginis
Nascendo, formam sumpseris.

Testatur hoc praesens dies

Cur-

Ad Matutinum.

27

Currens per anni circulum,
Quod solus est sinu Patris
Mundi salus advenis.

Hunc astra, tellus, æquora,
Hunc omne quod caelo subest,
Salutis auctorem novae
Novo salutat cantico.

Et nos, beata quos sacri
Rigavit unda sanguinis,
Natalis ob diem tui
Hymni tributum solvimus.

Jesu tibi sit gloria,
Qui natus es de Virgine,
Cum Patre, & almo Spiritu,
In sempiterna secula.
Amen.

In primo Nocturno.

Añ. Dominus dixit ad me: Filius
meus es tu, ego hodie genui te.

Psalmus 2.

Quare fremuerunt Gentes, *
& populi meditati sunt inania?

Astituerunt reges terrae, & principes
convenierunt in unum * adversus Do-

B 2

mi-

minum, & adversus Christum ejus.
Dirumpamus vincula eorum: * &
 projiciamus à nobis jugum ipsorum.

Qui habitat in caelis, irridèbit
 eos: * & Dóminus subsannabit eos.

Tunc loquétur ad eos in ira sua, *
 & in furóre suo conturbabit eos.

Ego autem constitutus sum Rex
 ab eo super Sion montem sanctum
 ejus, * prædicans præceptum ejus.

Dóminus dixit ad me: * Fílius
 meus es tu, ego hódie génui te.

Póstula à me, & dabo tibi Gentes
 hæreditatem tuam, * & possessiõ-
 nem tuam terminos terræ.

Reges eos in virga férrea, * & tam-
 quam vas figuli confringes eos.

Et nunc reges intelligite: * erudi-
 mini qui judicatis terram.

Servite Dómino in timóre: * &
 exultate ei cum tremóre.

Apprehéndite disciplinam, nequân-
 dò irascatur Dóminus, * & pereátis
 de via justa.

Cum

Cum exarserit in brevi ira ejus, *
 beáti omnes, qui confidunt in eo.

Glória Patri. Sicut erat.

Añã. Dóminus dixit ad me: Fílius
 meus es tu, ego hódie génui te.

Añã. Tamquam sponsus Dóminus
 procedens de thalamo suo.

Psalmus 18.

Cœli enarrant glóriam Dei, *
 & ópera mánuum ejus an-
 núntiat firmaméntum.

Dies diéi erúctat verbum, * & nox
 nocti índicat sciéntiam.

Non sunt loquélæ, neque sermó-
 nes, * quorum non audiántur vo-
 ces eorum.

In omnem terram exívit sonus eorum: * &
 in fines orbis terræ verba
 eorum.

In sole pósuit tabernáculum
 suum: * & ipse tamquam spon-
 sus procedens de thalamo suo:

Exultávit ut gigas ad curréndam
 viam, * à summo cœlo egressio
 ejus.

B 3

Et

30 **In Nativitate Domini,**

Et occûrsus ejus usque ad summum ejus: * nec est qui se abscondat à calôre ejus.

Lex Dómini immaculâta, convertens ánimas: * testimónium Dómini fidèle, sapiéntiam præstans párvulis.

Justitiæ Dómini rectæ, lætificántes corda: * præceptum Dómini lícidum, illúminans óculos.

Timor Dómini sanctus, pérmanens in séculum séculi: * judícia Dómini vera, justificâta in semetíp̄sa.

Desiderabilia super aurum & lápidem pretiósium multum: * & dulciôra super mel & favum.

Etenim servus tuus custôdit ea: * in custodiéndis illis retribúto multa.

Delicta quis intélligit? ab occúltis meis munda me: * & ab aliénis parce servo tuo.

Si mei non fuerint domináti, tunc immaculátus ero: * & emundabor à delicto máximo.

Et erunt ut compláceant eloquia
oris

Ad Matutinum. 31

oris mei: * & meditatio cordis mei in conspéctu tuo semper.

Dómine adjûtor meus, * & redemptor meus.

Glória patri. Sicut erat.

Añã. Tamquam sponsus Dóminus procedens de thálamò suo.

Añã. Diffûsa est grátia in lábiis tuis, propterea benedixit te Deus in ætérnum.

Psalmus. 44.

Eructâvit cor meum verbum bonum: * dico ego ópera mea Regi.

Lingua mea calamus scribæ, * velóciter scribéntis.

Speciósus forma præ filiis hóminum, diffûsa est grátia in lábiis tuis: * propterea benedixit te Deus in ætérnum.

Accíngere gládio tuo super femur tuum, * potentíssimè,

Spécie tua & pulchritúdine tua * inténde, prospère procéde, & regna.

Propter veritâtem, & mansuetudinem,

nem, & justitiam: * & deducet te mirabiliter dextera tua.

Sagittæ tuæ acutæ; pópuli sub te cadent, * in corda inimicórum regis.

Sedes tua Deus in séculum séculi: * virga directiõnis virga regni tui.

Dilexisti justitiam, & odisti iniquitatem: * propterea unxit te Deus, Deus tuus oleo lætitiæ præ consórtibus tuis.

Myrtha, & gutta, & casia à vestimentis tuis, à dómibus eburneis: * ex quibus delectaverunt te filia regum in honóre tuo.

Astitit regina à dextris tuis in vestitu deaurato, * circumdata varietate.

Audi filia, & vide, & inclina aurem tuam: * & obliviscere populum tuum, & domum patris tui.

Et concupiscet Rex decorem tuum: * quoniam ipse est Dominus Deus tuus, & adorabunt eum.

Et filia Tyri in muneribus * vul-

tum

tum tuum deprecabuntur, omnes divites plebis.

Omnis gloria ejus filia regis ab intus, * in fimbriis aureis circumamicta varietatibus.

Adducuntur regi virgines post eam: * proxima ejus afferentur tibi:

Afferentur in lætitia & exultatione: * adducuntur in templum regis.

Pro patribus tuis nati sunt tibi filii: * constitues eos principes super omnem terram.

Memores erunt nominis tui * in omni generatione & generationem.

Propterea populi confitebuntur tibi in æternum; * & in seculum seculi.

Gloria Patri. Sicut erat.

Aña. Diffusa est gratia in labiis tuis, propterea benedixit te Deus in æternum. **Ps.** Tamquam sponsus.

R. Dominus procedens de thalamo suo. **Pater noster, secreto. Ps.** Et

34. **In Nativitate Domini,**
ne nos indúcas in tentatióem.
R. Sed líbera nos à malo.

Absolutio.

EXáudi Dómine Jesu Christe
preces servórum tuórum, &
miserêre nobis, qui cum Patre &
Spíritu sancto vivis & regnas in sé-
cula seculórum. **R.** Amen.

V. Jube domne behedícere. **Bene-
dictio.** Benedictiône perpétua be-
nedícat nos Pater ætérnus.

R. Amen.

**Tres sequentes Lectiones Isaiaë
leguntur sine titulo.**

Lectio j. *Cap. 9.*

PRimo témpore alleviâta est
terra Zábulon, & terra Néph-
thali : & novíssimo aggravâta est
via maris trans Jordânem Galilææ
Géntium. Pópulus qui ambulâbat
in ténebris, vidit lucem magnam:
habitántibus in regiône umbræ
mortis, lux orta est eis. Multipli-
cásti gentem, & non magnificásti
lætitiám. Lætábuntur coram te,
si-

Ad Matutinum. 35

sicut qui lætántur in messe, sicut
exúltant victóres capta præda,
quandò dívidunt spólia. Jugum
enim óneris ejus, & virgam húme-
ri ejus, & sceptrum exactóris ejus
superásti, sicut in die Mádian. Quia
omnis violénta prædatiô cum tu-
múltu, & vestiméntum mistum sân-
guine, erit in combustiôem, &
cibus ignis. Párvulus enim natus est
nobis, & filius datus est nobis, &
factus est principátus super húme-
rum ejus : & vocábitur nomen ejus,
Admirábilis, Consiliárius, Deus,
Fortis, Pater futúri séculi, Prin-
ceps pacis. Tu autem Dómine, mi-
serêre nobis.

R. Deo grátias.

R. Hódie nobis cœlórum Rex de
vírgine nasci dignátus est, ut hómi-
nem pérditum ad cœléstia regna
revocâret. * Gaudet exercitus An-
gelórum : quia salus ætérna humá-
no géneri apparuit. **V.** Glória in ex-
celsis Deo, & in terra pax homíni-

B 6

bus,

36 In Nativitate Domini,

bus bonæ voluntâtis. Gaudet exercitus Angelorum : quia salus æterna humano generi apparuit. **G**loria Patri, & Filio, & Spiritui sancto. Hódie nobis cœlorum Rex de virgine nasci dignatus est, ut hominem perditum ad cœlestia regna revocâret. Gaudet exercitus Angelorum : quia salus æterna humano generi apparuit. **ψ.** Jube domne benedicere. **Benedictio.** Unigenitus Dei Filius nos benedicere & adjuvare dignetur. **R.** Amen.

Lectio ij.

Cap. 40.

Consolâmini, consolâmini popule meus, dicit Deus vester. Loquimini ad cor Jerúsalem, & advocâte eam : quoniam complêta est malitia ejus, dimissa est iniquitas illius : suscepit de manu Domini duplicia pro omnibus peccâtis suis. Vox clamantis in deserto : Parate viam Domini, rectas facite in solitudine semitas Dei nostri. Omnis vallis exaltabitur, & omnis mons & col-

Ad Matutinum. 37

collis humiliabitur : & erunt prava in directa, & áspera in vias planas. Et revelabitur gloria Domini & videbit omnis caro pariter quod os Domini locutum est. Vox dicentis : Clama. Et dixi : Quid clamabo? Omnis caro fœnum, & omnis gloria ejus quasi flos agri. Exsiccatum est fœnum, & cecidit flos, quia spiritus Domini sufflavit in eo. Verè fœnum est populus : exsiccatum est fœnum, & cecidit flos : verbum autem Domini nostri manet in æternum. Tu autem Domine, miserere nobis.

R. Deo grâcias.

R. Hódie nobis de cœlo pax vera descendit : * Hódie per totum mundum mellisui facti sunt cœli.

ψ. Hódie illuxit nobis dies redemptionis novæ, reparatiônis antiquæ, felicitatis æternæ. Hódie per totum mundum mellisui facti sunt cœli.

ψ. Jube domne benedicere. **Benedictio.** Spiritus sancti grâcia illumi-

net

38 *In Nativitate Domini,*
net sensus & corda nostra. *R.* Amen.

Lectio iij. Cap. 52.

Consúrge, consúrge, indúere
fortitúdine tua Sion, indúere
vestiméntis glóriæ tuæ Jerúsalem
cívitas Sancti: quia non adjiciet
ultra ut pertránseat per te incircum-
císus & immúndus. Excútere de púl-
vere, consúrge, sede Jerúsalem:
solve víncula colli tui captíva filia
Sion. Quia hæc dicit Dóminus: Gra-
tis venúmdati estis, & sine argénto
redimémini. Quia hæc dicit Dómi-
nus Deus: In Ægyptum descéndit
pópulus meus in princípío, ut colôn-
nus esset ibi: & Assur absque ulla
causa calumniátus est eum. Et nunc
quid mihi est hic, dicit Dóminus,
quóniam ablátus est pópulus meus
gratis? Dominatóres ejus iniqué
agunt, dicit Dóminus, & júgitér
tota die nomen meum blasphemâ-
tur. Propter hoc sciet pópulus
meus nomen meum in die illa: quia
ego ipse qui loquêbar, ecce adsum.

Tu

Ad Matutinum. 39

Tu autem Dómine, miserêre nobis.

R. Deo grátias.

R. Quem vidístis pastóres? dicite
annuntiâte nobis, in terris quis ap-
páruit? * Natum vídimus, & cho-
ros Angelôrum collaudántes Dómi-
num. *V.* Dicite, quidnam vidístis?
& annuntiâte Christi nativitâtem.
Natum vídimus, & choros Ange-
lôrum collaudántes Dóminum.
*G*lória patri, & Fílio, & Spíritui
sancto. Natum vídimus, & choros
Angelôrum collaudántes Dñm.

In secundo Nocturno, Añã.

Suscépinus Deus misericórdiam
tuam in médio templi tui.

Psalmus 47.

Magnus Dóminus, & laudá-
bilis nimis * in civitâte Dei
nostri, in monte sancto ejus.

Fundâtur exultatiône univêrsæ ter-
ræ mons Sion, * látera Aquilônis,
cívitas Regis magni.

Deus in dómibus ejus cognoscê-
tur, * cum suscépiet eam.

Quó-

40 **In Nativitate Domini,**

Quoniam ecce reges terræ congregati sunt: * convenérunt in unum.

Ipsi vidéntes sic admiráti sunt, conturbáti sunt, commóti sunt: * tremor apprehéndit eos.

Ibi dolóres ut parturiéntis, * in spirítu veheménti cónteres naves Tharsis.

Sicut audívimus, sic vídimus in civitáte Dómini virtútum, in civitáte Dei nostri: * Deus fundávit eam in ætérnum.

Suscépinus Deus misericórdiam tuam, * in médio templi tui.

Secúndum nomen tuum Deus, sic & laus tua in fines terræ: * justítia plena est délixera tua.

Lætétur mons Sion, & exúltent filíæ Judæ, * propter judícia tua Dómine.

Circúmdate Sion, & complectímini eam: * narráte in túrribus ejus.

Pónite corda vestra in virtúte ejus: * & distribúite domos ejus,
ut

Ad Matutinum. 41

ut enarrétis in progénie áltera.

Quoniam hic est Deus, Deus nos- ter in ætérnum, & in séculum séculi: * ipse reget nos in sécula.

Gloria Patri. Sicut erat.

Añá. Suscépinus Deus misericórdiam tuam in médio templi tui.

Añá. Oriétur in diébus Dómini abundántia pacis, & dominábitur.

Psalmus 71.

Deus judícium tuum regi da: * & justítiam tuam filio regis:

Judicáre pópulum tuum in justítia, * & páuperes tuos in judicio.

Suscípiant montes pacem pópulo: * & colles justítiam.

Judicábit páuperes pópuli, & salvos faciet filios páuperum: * & humiliábit calumniatórem.

Et permanébit cum sole, & ante lunam, * in generatióne & generatióne.

Descéndet sicut plúvia in vellus: * & sicut stillicidia stilántia super terram.

Oriétur

Orietur in diebus ejus justitia, & abundantia pacis: * donec auferatur luna.

Et dominabitur à mari usque ad mare, * & à flumine usque ad terminos orbis terrarum.

Coram illo procident Æthiopes: * & inimici ejus terram lingent.

Reges Tharsis & insulae munera offerent: * reges Arabum & Saba dona adducent:

Et adorabunt eum omnes reges terrae: * omnes Gentes servient ei. Quia liberabit pauperem à potente: * & pauperem, cui non erat adiutor.

Parcet pauperi & inopi: * & animas pauperum salvas faciet.

Ex usuris & iniquitate redimet animas eorum: * & honorabile nomen eorum coram illo.

Et vivet, & dabitur ei de auro Arabiae, & adorabunt de ipso semper: * tota die benedicent ei.

Et erit firmamentum in terra in

sum-

summis montium, superextolletur super Libanum fructus ejus: * & florebut de civitate sicut foenum terrae.

Sit nomen ejus benedictum in secula: * ante solem permanet nomen ejus.

Et benedicentur in ipso omnes tribus terrae: * omnes Gentes magnificabunt eum.

Benedictus Dominus Deus Israël, * qui facit mirabilia solus:

Et benedictum nomen majestatis ejus in æternum: * & replèbitur majestate ejus omnis terra: fiat, fiat.

Glória Patri. Sicut erat.

Añã. Orietur in diebus Domini abundantia pacis, & dominabitur.

Añã. Veritas de terra orta est, & justitia de caelo prospexit.

Psalmus 84.

Benedixisti Domine terram tuam: * avertisti captivitatem Jacob.

Remisisti iniquitatem plebis tuae: *

ope-

44 **In Nativitate Domini,**

operuisti omnia peccata eorum.
Mitigasti omnem iram tuam: *
avertisti ab ira indignationis tue.

Converte nos Deus salutaris nos-
ter: * & averte iram tuam a nobis.

Numquid in æternum irasceris
nobis? * aut extendes iram tuam a
generatione in generationem?

Deus tu conversus vivificabis nos: *
& plebs tua lætabitur in te.

Ostende nobis Domine misericor-
diam tuam: * & salutare tuum da
nobis.

Audiam quid loquatur in me Do-
minus Deus: * quoniam loquetur
pacem in plebem suam:

Et super sanctos suos, * & in eos
qui convertuntur ad cor.

Verumtamen prope timentes eum
salutare ipsius: * ut inhabitet gloria
in terra nostra.

Misericordia & veritas obviaverunt
sibi: * justitia & pax osculatæ sunt.

Veritas de terra orta est: * & jus-
titia de cælo prospexit.

Ete-

Ad Matutinum. 45

Etenim Dominus dabit benignita-
tem: * & terra nostra dabit fruc-
tum suum.

Justitia ante eum ambulabit: * &
ponet in via gressus suos.

Gloria Patri. Sicut erat.

Añ. Veritas de terra orta est, &
justitia de cælo prospexit.

ψ. Speciosus forma præ filiis homi-
num. **R.** Diffusa est gratia in labiis
tuis. **Pater noster, secreto. ψ.** Et ne
nos inducas in tentationem. **R.** Sed
libera nos a malo.

Absolutio.

Ipsius pietas & misericordia nos
adjuvet, qui cum Patre & Spi-
ritu sancto vivit & regnat in sæcula
seculorum.

R. Amen.

ψ. Jube domne benedicere. **Bene-
dictio.** Deus Pater omnipotens sit
nobis propitius & clemens.

R. Amen.

Ser-

46 **In Nativitate Domini,**

Sermo sancti Leonis Papæ.

Serm. 1. de Nativitate Domini.

Lectio iv.

Salvator noster, dilectissimi, hodie natus est: gaudeamus. Neque enim fas est locum esse tristitiæ, ubi natalis est vitæ: quæ consumpto mortalitatis timore, nobis ingerit de promissa æternitate lætitiæ. Nemo ab hujus alacritatis participatiõne secernitur. Una cunctis lætitiæ commûnis est ratio: quia Dominus noster peccati mortisque destructor, sicut nullum a reatu liberum reperit, ita liberandis omnibus venit. Exultet sanctus, quia propinquat ad palmam: gaudeat peccator, quia invitatur ad veniam: animetur Gentilis, quia vocatur ad vitam. Dei namque Filius secundum plenitudinem temporis, quam divini consilii inscrutabilis altitudo disposuit, reconciliandam auctori suo naturam generis assumpsit humani, ut inventor mortis diabolus,

per

Ad Matutinum. 47

per ipsam, quam vicerat, vinceretur. Tu autem Domine, miserere nobis. **R.** Deo gratias.

R. O magnum mysterium, & admirabile sacramentum, ut animalia viderent Dominum natum, jacentem in præsepio: * Beata Virgo, cujus viscera meruerunt portare Dominum Christum. **V.** Ave Maria, gratia plena: Dominus tecum. Beata Virgo, cujus viscera meruerunt portare Dominum Christum. **V.** Jube domne benedicere. **Benedictio.** Christus perpetuæ det nobis gaudia vitæ. **R.** Amen.

Lectio v.

In quo conflictu pro nobis inito, magno & mirabili æquitatis jure certatum est, dum omnipotens Dominus cum savissimo hoste non in sua majestate, sed in nostra congréditur humilitate: objiciens ei eandem formam, eandemque naturam, mortalitatis quidem nostræ participem, sed peccati totius expér-

pertem. Alienum quippè ab hac nativitate est, quod de omnibus legitur: Nemo mundus à sorde, nec infans, cujus est unius diei vita super terram. Nihil ergo in istam singularem nativitatem de carnis concupiscèntia transivit, nihil de peccati lege manavit. Virgo régia Davidicæ stirpis eligitur, quæ sacro gravidanda foetu, divinam humanamque prolem prius conciperet mente, quam corpore. Et ne superni ignara consilii ad inusitados perveret affatus, quod in ea operandum erat à Spiritu sancto, colloquio discit Angélico: nec damnum credit pudoris, Dei génitrix mox futûra. Tu autem Dómine miserere nobis.

R. Deo grátias.

R. Beata Dei génitrix María, cujus viscera intácta permanent: * Hódie genuit Salvatorem sæculi. *V.* Beata quæ credidit: quóniam perfécta sunt omnia, quæ dicta sunt ei à Dómino.

Hó-

Hódie genuit Salvatorem sæculi. *V.* Jube domne benedicere. *Benedictio.* Ignem sui amoris accendat Deus in cordibus nostris. *R.* Amen.

Lectio vj.

A Gamus ergo, dilectissimi, grátias Deo Patri, per Fílium ejus in Spíritu sancto: qui propter multam charitatem suam, qua diléxit nos, misértus est nostri: & cum essémus mórtui peccatis, convivificávit nos Christo, ut essémus in ipso nova creatúra, novúmque figmentum. Deponámus ergo veterem hóminem cum áctibus suis: & adépti participatióem generatióis Christi, carnis renuntiémus opéribus. Agnósce, ò Christiáne, dignitatem tuam: & divinæ consors factus naturæ, noli in veterem vilitatem degeneri conversatióne redire. Memento, cujus cápitis, & cujus corporis sis membrum. Reminiscere, quia érutus de potestáte tenebrarum, translátus es in

Dei